

Investering i job og vækst

En ambitiøs national investeringsplan inden for de økonomiske rammer kan sikre job og vækst

LO og FTF foreslår

Bæredygtig vækst og beskæftigelse skal styrkes gennem energirenovering af offentlige og private bygninger, opgradering af fx skoler og andre offentlige institutioner. Der skal ske øgede investeringer i både den fysiske og digitale infrastruktur, bl.a. den kollektive transport. En mindre stram landzonelov må udformes, så flere erhvervstyper og boligejere vil etablere sig i landzoner og udkantsområder.

Kommunernes anlægsinvesteringer skal øges. Det beløb til anlæg, der aftales i den årlige økonomiaftale, bør hæves og bruges til bl.a. investeringer i ny velfærdsteknologi, der kan lette de årlige driftsomkostninger og muliggøre fortsat kvalitet i velfærden.

Budgetlovens hårde regnskabssanktion over for kommunerne, staten og regionerne bør suspenderes, indtil Danmark er ude af krisen. Det skal sikres, at alle de penge, der er afsat til offentligt forbrug, bliver brugt fuldt ud, så der også investeres i den offentlige sektor. Det giver velfærd og styrker jobskabelsen i den private sektor.

Konkret betyder dette, at investeringsplanen blandt andet omfatter:

- Energirenoveringer af offentlige bygninger samt fysisk opgradering af offentlige institutioner, herunder skoler, plejehjem og daginstitutioner. I tilknytning hertil skal der også være øget fokus på udvikling og etablering af velfærdsteknologiske løsninger. Det indebærer blandt andet, at kommunernes anlægsramme øges til disse formål.
- Bedre almene boliger ved at øge Landsbyggefondens ramme til renovering (herunder også energirenovering).
- Investeringerne i infrastruktur bør øges – både på transportområdet og digitale systemer.

- En mindre stram by- og landzonelov¹, der giver flere virksomheder og bolig-ejere mulighed for at bosætte sig uden for de store byzoner.
- Sikring af, at kommuner og regioner bruger de penge, der bliver afsat til offentlig service i henhold til de aftalte budgetter. Det kan fx ske ved midlertidigt at suspendere de sanktioner, der med budgetloven er pålagt kommuner og regioner ved overforbrug.

Dermed foreslår LO og FTF en betydelig investeringsplan, der omfatter både den private og den offentlige sektor.

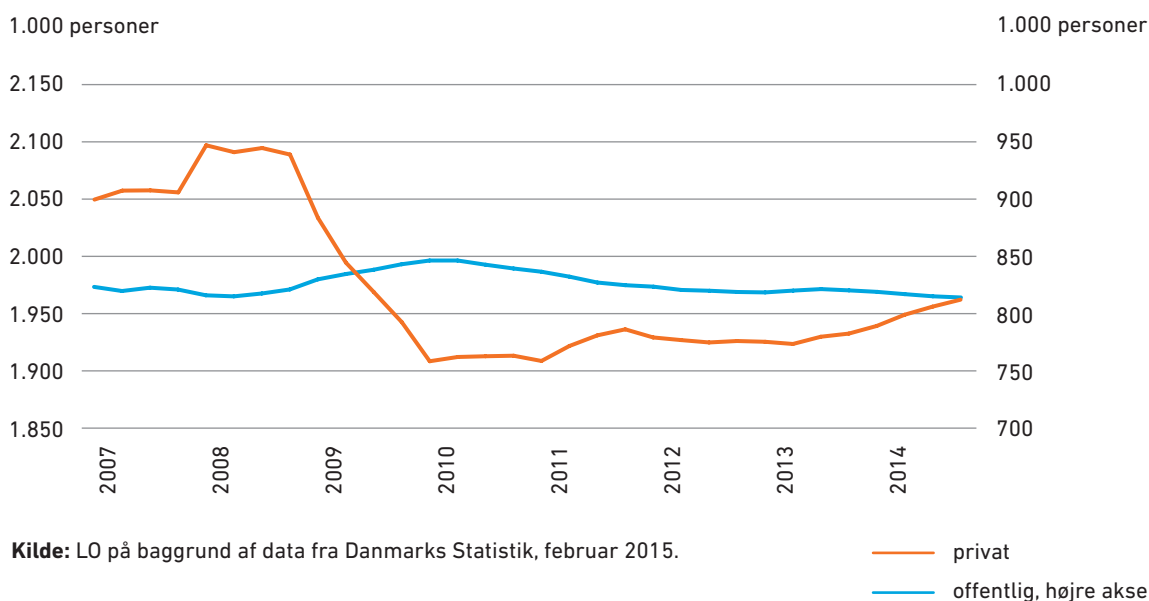
Hvad er problemet?

Fuld beskæftigelse er vigtig både for den enkelte lønmodtager og for samfunds-økonomien – og dermed finansieringen af et velfærdssamfund, der ikke lader de svage i stikken. Målet om arbejde til alle hviler på værdien om, at alle så vidt muligt skal påtage sig og have mulighed for at bidrage til samfundet. Fuld beskæftigelse vil også bidrage væsentligt til at mindske uligheden i Danmark.

Fuld beskæftigelse er det vigtigste politiske tema for lønmodtagerne: 97 procent af lønmodtagerne er enige i, at det er vigtigt at bekæmpe arbejdsløshed, og 89 procent ønsker at sikre den økonomiske vækst og dermed skabe flere job, jf. APL III².

Den økonomiske krise betød, at der på kort tid forsvandt 180.000 private job. Der-til har genopretningspakken fra 2010, der skulle føre Danmark ud af krisen, ført til, at der er gået omkring 30.000 job tabt i den offentlige sektor, jf. figur 1.

Figur 1: Beskæftigelsesudvikling

1) By- og landzoneloven er i dag integreret i planlovens zonebestemmelser.

2) Undersøgelsen – Arbejdsliv og Politik set i et Lønmodtagerperspektiv (APL) – er afrapporteret i publikationen: Caraker, E. mfl. (2014), Fællesskab før forskelle. Lønmodtagerværdier og interesser i forandring. LO og FTF.

Dansk økonomi er langsomt på vej frem igen efter flere år med tilbagegang, og beskæftigelsen i den private sektor er steget det seneste år. Væksten er imidlertid fortsat moderat, og beskæftigelsen er endnu et stykke fra et mere normalt niveau. Der er stadig usikkerhed om den økonomiske udvikling – ikke mindst fra udlandet i form af geopolitisk uro fra blandt andet krisen i Ukraine og Mellemøsten. Virksomhederne holder derfor fortsat igen med massive investeringer, og det private forbrug herhjemme er stadig beskedent. Samtidig stiller tilbagetrækningsreformens stigning i efterlønsalderen store krav til jobskabelsen de kommende år. Der er således fortsat behov for at understøtte dansk økonomi for at sikre stabil vækst og flere job.

Den offentlige sektor har de seneste år oplevet massive besparelser, der har forringet den offentlige velfærd og medvirket til at øge uligheden. Den opbremsning har også svækket væksten i samfundsøkonomien og øget utrygheden i befolkningen. Det er ikke alle besparelser, der har været planlagte. Budgetloven, der hårdt straffer overforbrug, har fået især kommunerne og til dels også regionerne til at bruge mindre end vedtaget i budgetterne, nemlig i omegnen af 15 mia. kr. i perioden 2011-2013. Foreløbige regnskabsoplysninger peger på, at der også i 2014 har været et mindre forbrug i stat og kommuner i forhold til budgetteret på ca. 4 mia. kr., jf. Finansministeriet, Budgetoversigt 3, 2014.

Besparelserne har ramt den borgernære velfærd tungt og også reduceret den offentlige sektors indkøb hos private virksomheder. Som konsekvens af det mindre forbrug var der 27.000 færre offentligt ansatte end planlagt i 2011-2013. Og opgørelsen indtil videre viser, at beskæftigelsen i den offentlige sektor er fortsat med at falde i 2014. Fremadrettet er det afgørende, at regeringen og Folketinget sikrer sig, at de penge, der bliver bevilget, også bliver brugt.

Danmark har brug for en økonomisk politik, hvor vi investerer mere i at skabe vækst og job i hele landet. Det skal få Danmark ud af den økonomiske krise, og det skal sikre flere gode og bæredygtige job.

Forslagets effekter

- Offentlige investeringer har generelt en hurtig og forholdsvis stor effekt på beskæftigelsen. Hvis man øger de offentlige investeringer med 1 mia. kr. fx til energirenovering eller forbedringer af infrastrukturen, vil det således på få år kunne skabe ca. 1.000 flere job.
- Hvis kommunerne og regionerne havde anvendt de midler, der var til rådighed i budgetterne de seneste år ville det have haft stor effekt på beskæftigelsen. Øges den offentlige service fx med 1 mia. kr., vil det skabe ca. 1.500 flere job det samme år, og heraf vil godt hver fjerde job skabes i den private sektor. Således skaber øget offentlig service ikke alene job i den offentlige sektor. Flere offentligt ansatte øger fx også det private forbrug, og dertil betyder mere offentlig service, at det offentlige varekøb hos private virksomheder stiger. Øget offentlig service er dermed også til gavn for vækst og beskæftigelse i den private sektor.

- En øget udvikling og etablering af velfærdsteknologiske løsninger i samarbejde mellem den offentlige og private sektor bl.a. i forbindelse med renoveringer og/eller nyetableringer af offentlige velfærdsinstitutioner vil kunne løfte kvaliteten for borgerne, reducere driftsomkostningerne og skabe grundlag for øget vækst i den private sektor.
- Energirenoveringer af offentlige bygninger og opgradering af offentlige institutioner kan fx bidrage til at sikre mere energieffektive og miljørigtige løsninger med hensyn til isolering, vand, varme og elinstallationer. Energirenoveringen vil hurtigt kunne skabe flere private job i bl.a. bygge- og anlægssektoren samt industrien. Samtidig vil det begrænse den offentlige sektors driftsudgifter og miljøbelastning på længere sigt. Dertil vil en omfattende energirenovering skabe bedre forhold for såvel medarbejdere som brugere.
- Den nationale investeringsplan kan også bidrage til at forbedre lønmodtageres dagligdag og mobilitet. Bedre infrastruktur og kollektiv transport vil gøre det nemmere for den enkelte at komme til og fra arbejde. Tilsvarende vil en bedre digital infrastruktur med adgang til hurtigt og billigt bredbånd i hele landet gøre det muligt at arbejde fra mange lokaliteter, øge sammenhængen mellem privatliv og arbejdsliv – og etablere flere og nye job uafhængigt af fysisk afstand.
- Den almene boligsektor har gennem mange år haft et renoveringsefterslæb, som med gentagne udvidelser af renoveringsrammen er blevet adresseret. Den seneste aftale om anvendelsen af Landsbyggefondens midler fra november 2014 sikrer en fortsat høj renovationsramme for 2015 og 2016. Men der er god grund til også at fastholde det høje niveau i årene efter 2016, så sektoren kan igangsætte flere renoveringsprojekter end de, som er dækket af de bevilligede rammer.
- By- og landzoneloven er med til at begrænse muligheden for erhvervsudviklingen og bosætningen i tyndt befolkede områder ved forholdsvis stramme krav for erhvervs- og boligbyggeri i landzoner. En ny og mindre stram by- og landzonelov kan således bane vejen for investeringer i byggeri og skabelsen af nye lokale arbejdspladser. Der kan fx være tale om et nedlagt landbrug, der bliver overtaget af en mindre industri- eller servicevirksomhed. Det kan både fremme byggeriet i form af renovering af bygningen, tilbygninger og private boliger, øge erhvervsinvesteringer i maskiner, software mv. og derigennem hurtigt skabe nye arbejdspladser i og omkring virksomheden. Tiltaget skønnes at kunne skabe omkring 400 flere job på få år og op til 1.000 flere job på længere sigt.